

Stichting Faunabeheereenheid Limburg
De heer A. Melissen
Postbus 960
6040 AZ ROERMOND

Ons kenmerk	DOC-00133348	Maastricht	22 februari 2021
Bijlage(n)	1 (ontheffing)	Verzonden	22 februari 2021

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

*Ontheffing 2021-41: Haas (*Lepus europaeus*) gewasbescherming te Margraten*

Geacht bestuur,

Op 8 februari 2021 hebben wij van u uw verzoek ontvangen voor ontheffing voor beheer & schadebestrijding in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) op basis van Faunabeheerplan 2020-2026. Uw verzoek ziet op het doden van hazen ter bescherming van kapitaalintensieve gewassen bestaande uit boomkweek op het kadastrale perceel MGT02G130 te Margraten.

Ter voorkoming van schade aan de gewassen zijn deze percelen omheind met een raster om dieren welke schade kunnen toebrengen aan de gewassen (zoals hazen) te weren. Recent is echter gebleken dat ondanks de getroffen maatregelen hazen binnen de omheining aanwezig zijn. Hazen kunnen vraat- en schil schade veroorzaken aan jonge (fruit)bomen. Met de aanwezigheid van hazen is er dreigende schade ontstaan voor de jonge boomteelt.

U heeft verzocht om een ontheffing voor het opzettelijk doden of vangen van hazen en/of het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van hazen gebruik makend van het geweer (hagel en/of kogelgeweer) in combinatie met (niet-) stationair kunstlicht, laserpointer, nachtzichtapparatuur, digitale richtkijker, jachtvogel en hond.

Overwegingen

Het Faunabeheerplan 2020-2026 is door u op 15 oktober 2020 aangeboden aan ons college en op 8 december 2020 door ons college goedgekeurd. In het faunabeheerplan wordt aangegeven voor welke soorten duurzaam beheer en schadepreventie noodzakelijk wordt geacht en welke uitzonderingen op het beschermingsregime van de betreffende soorten nodig zijn om schade te voorkomen, te beperken of te bestrijden. Per soort wordt helder aangegeven onder welke omstandigheden en in welke gebieden welke maatregelen kunnen worden genomen. De haas is als hoofdstuk 7.18 opgenomen in dit plan.

In paragraaf 7.18.5 is aangegeven dat in incidentele gevallen het jachtseizoen (van 15 oktober t/m 31 december) niet voldoende is gebleken om lokaal schade aan erkende belangen te voorkomen en/of beperken.

Buiten de bejaagbare periode is de haas alleen te beheren op basis van een aanvullende ontheffing met een onderbouwende aanvraag voor gebieden waar sprake is van noodzaak van voorkomen en beperken van belangrijke schade én nadat preventieve maatregelen onvoldoende werkzaam zijn gebleken.

Verboden

De haas valt onder het beschermingsregime andere soorten van de Wnb. Op grond van artikel 3.10, lid 1 onderdeel a en b, Wnb is het verboden de haas opzettelijk te doden of te vangen en/of vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van hazen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Het gebruik van een geweer dat is voorzien met een kunstmatige lichtbron, een voorziening om de prooi te verlichten, een vizier met beeldomzetter, een elektronische beeldversterker of enig ander instrument om in de nacht te schieten is niet toegestaan (artikel 3.13, lid 4, Besluit natuurbescherming (Bnb)).

Daarnaast is het verboden voor zonsopgang en na zonsondergang van een geweer gebruik te maken ter uitoefening van een ontheffing op basis van artikel 3.16, lid 1 onderdeel a, Bnb. Op basis van artikel 3.15, lid 3, Bnb mogen bij het doden van hazen uitsluitend hagelpatronen worden gebruikt.

Ontheffingsmogelijkheden

Ons college kan op grond van artikel 3.10 lid 2 juncto 3.8 lid 1; en artikel 3.26 lid 3 juncto 3.25 lid 1 Wnb ontheffing verlenen van de hierboven genoemde verboden.

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.10, lid 1 onderdeel a, Wnb kan worden verleend:

- a) Als er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- b) En zij nodig is:
 - a. Ter voorkoming van ernstige schade aan gewassen,
- c) Als er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Geen andere bevredigende oplossingen

Het ongeveer 5 hectare grote perceel met jonge boomkweek is geheel omrasterd om wilde dieren te weren zodat schade door wilde fauna wordt voorkomen. Tijdens de jachtperiode (15 oktober t/m 31 december) is het gebied nagelopen op de aanwezigheid van bejaagbare soorten, waaronder de haas. In deze periode zijn enkele hazen vastgesteld maar kan slechts met een beperkt aantal mensen (in verband met COVID-19 maatregelen) de jacht worden uitgevoerd waarmee de lokale jager niet erg slagvaardig is kunnen zijn. Er bevinden zich momenteel naar schatting maximaal 5 hazen binnen het raster en kunnen niet meer het perceel verlaten. Mogelijk zijn deze via een poort, of als jong dier via het gaas naar binnen gekomen, of waren deze al aanwezig toen het terrein werd omrasterd. Er zijn herhaalde pogingen gedaan om de dieren uit het perceel te drijven via een open poort, maar dit is niet gelukt. Ook vangen is vanwege de snelheid van het dier geen optie. Ter beperking van schade wordt momenteel afleidend wat fruit gevoerd. Daarmee zijn er geen andere oplossingen meer beschikbaar dan doden met het geweer.

Wettelijk belang

Met de aanwezigheid van hazen binnen het raster van het perceel is de dreiging van schade toegenomen. Het gaat daarbij om het volgende wettelijke belang: ter voorkoming van ernstige schade aan gewassen. Hazen veroorzaken in de agrarische sector schade aan diverse teelten. In de Faunabeheerplanperiode 2015-2020 zijn meldingen gedaan van schade door hazen aan fruitbomen en in boomkwekerijen. Gelet op de aanwezigheid van jonge bomen kan de schade van het afknagen van de bast en het knagen in de stam van de bomen snel oplopen.

Gunstige staat van instandhouding

De haas is een algemeen voorkomende soort in Nederland. Zowel in geheel Nederland als in Limburg is tussen 1997-2018 een dalende trend van de populatieomvang waarneembaar. Sinds 14 oktober 2020 is de haas opgenomen op de landelijke 'Rode Lijst'. De Rode Lijst is een publicatie van de rijksoverheid waarin gesignaleerd wordt hoe het gaat met planten en dieren: welke soorten zijn bedreigd (of zelfs verdwenen) en welke niet. De Zoogdierverseniging heeft het basisrapport voor de Rode Lijst Zoogdieren gemaakt¹. In het rapport van de Zoogdierverseniging wordt met betrekking tot de invloed van jacht op hazen aangegeven dat uit analyse van bepalende factoren op dichtheden van hazen in West-Europa er geen effect werd gevonden van jacht op populatietrends. De grootste bedreigingen voor de haas zijn volgens het rapport grootschalige gemechaniseerde landbouw en predatie.

De jachthouder is wettelijk verplicht te zorgen voor een redelijke wildstand in zijn jachtveld. De redelijke wildstand in een jachtveld is de stand waarbij de wildsoort geen of beperkte schade veroorzaakt, ook buiten het jachtseizoen, zonder dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt. Op basis van inliggende ontheffing worden slechts enkele hazen gedood op specifiek aangeduide percelen. Dit zal de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar brengen.

Middelen

Aangezien het verjagen uit het perceel niet is gelukt, en vangen vanwege de snelheid van het dier geen optie is, is doding van de haas de enige oplossing. Dit zal gebeuren hazen op te sporen en vervolgens met een hagel- of kogelgeweer te doden. Hazen zijn goed in staat om zich verdekt op te stellen. Daarom is ook de inzet van een voor de jacht getrainde hond een goed hulpmiddel om de dieren op te sporen, net als een getrainde jachtvogel.

Indien een haas zich in een leger bevindt is de inzet van een kogelgeweer het meest effectief om de haas op afstand te doden. De haas is vooral nachtactief, waardoor het gebruik van het geweer gedurende het gehele etmaal zal worden toegestaan. Aangezien het geweer ook 's nachts mag worden ingezet, is het gebruik van kunstlicht eveneens effectief en zal derhalve mogen worden aangewend. Met deze middelen kan de haas snel en effectief uit het gebied verwijderd worden om schade te voorkomen.

Conclusie

De haas kan schade aanrichten aan jonge kweekbomen, waarmee het schadebedrag snel oploopt (kapitaal intensief). In het Faunabeheerplan 2020-2026 is aangegeven dat aanvullend aan de jacht een ontheffing kan worden aangevraagd voor de inzet van het geweer in combinatie met kunstlicht en de inzet van honden of jachtvogel. Er zijn werende rasters aanwezig. Er is meermaals geprobeerd om de haas uit het perceel te verjagen. Door de snelheid van het dier is het onmogelijk om de haas te vangen. De genomen maatregelen bleken aldus geen bevredigende oplossing te bieden. Daarmee blijft de inzet van het geweer over als laatste geschikte middel. Bij voorkeur met kunstlicht omdat hazen nachtactief zijn. Ook de ondersteunende inzet van een hond of jachtvogel en het kogelgeweer is hierbij effectief zodat de haas snel uit het gebied verwijderd kan worden om schade te voorkomen. Het betreft hier slechts een ontheffing voor het doden van maximaal 5 hazen op een specifiek aangeduid perceel. Dit zal de staat van instandhouding van de haas niet in gevaar brengen.

¹ <https://www.zoogdierverseniging.nl/publicaties/2020/basisrapport-rode-lijst-zoogdieren-2020-volgens-nederlandse-en-iucn-criteria>

Besluit

Gelet op het voorgaande verlenen wij u, Stichting Faunabeheereenheid Limburg, ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, lid 1, Wet natuurbescherming en ex artikel 3.26, lid 3, Wet natuurbescherming. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

Deze ontheffing mag alléén worden ingezet op het betreffende perceel dat bij de aanvraag en bijgevoegde ontheffing is vermeld en is geldig t/m 22 mei 2021.

Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Roermond, Sector Bestuursrecht; Postbus 950, 6040 AZ Roermond. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

ing. C.M.P. Salomons
clustermanager Natuur en Water